

Instytut Pamięci Narodowej

Źródło:

<http://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/38199,IPN-chce-ratowac-miejsce-kazni-Zolnierzy-Wykletych-na-warszawskiej-Pradze.html>

Wygenerowano: Czwartek, 27 lipca 2017, 16:43

IPN chce ratować miejsce kaźni Żołnierzy Wyklętych na warszawskiej Pradze

Instytut Pamięci Narodowej wystąpił do Ministerstwa Finansów z wnioskiem o dotację na wykupienie zabytkowych piwnic przy ul. Strzeleckiej 8 (dawna ul. Śródkowa 13) na warszawskiej Pradze. To tam zaraz po wojnie była katownia UB, w której komuniści przetrzymywali, torturowali i mordowali żołnierzy podziemia niepodległościowego.

Budynek powstał w drugiej połowie lat 30. XX wieku i jest teraz modernizowany, co – jak wykazała kontrola konserwatorska – nie zapewnia odpowiedniej ochrony zabytkowym piwnicom – miejscom kaźni Żołnierzy Wyklętych.

– Wilgoć, która tam panuje, wpływa negatywnie na drewniane drzwi, w większości pokryte inskrypcjami, jak również na cegły, na których można znaleźć patriotyczne hasła, daty i nazwiska – tłumaczy na antenie Radia Warszawa Anna Straszyńska ze Stowarzyszenia „Kolekcjonerzy Czasu”. Świadectwem dramatów, które rozgrywały się w murach budynku przy ul. Strzeleckiej, są nie tylko wydrapane na ścianach cel napisy, ale i np. sporządzony w ten sam sposób więzienny kalendarz.

IPN podjął działania, by zachować zabytkowy charakter tego miejsca. Planowane jest jego wykupienie, a następnie, po przeprowadzeniu niezbędnych prac, udostępnienie zwiedzającym (na razie jest to miejsce zamknięte). Cena, jaką zaproponował właściciel, przekraczała możliwości budżetowe, zaplanowane już przez Instytut.

* * *

Miejsce kaźni polskich bohaterów przy ul. Strzeleckiej było wyjątkowo ważnym adresem na warszawskiej mapie komunistycznego terroru. Zanim jesienią 1945 roku zainstalowano tam Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego (funkcjonujący do 1948 roku, po czym budynek zamieszkali pracownicy aparatu represji i ich rodziny), przez około rok działała w tym miejscu Kwatera Główna NKWD na obszar tzw. Polski Lubelskiej, w której urzędować miał gen. Iwan Sierow (współodpowiedzialny za zbrodnię katyńską, a także m.in. organizator podstępnego

Ściana z napisami w piwnicy przy ul. Strzeleckiej 8 w Warszawie

aresztowania 16 przywódców Polskiego Państwa Podziemnego w marcu 1945 roku). Przez piwniczne cele przewinęły się setki rzekomych „wrogów ludu”; część z nich komuniści wywieźli do obozu w Rembertowie.

Zdjęcia dawnej siedziby NKWD, a następnie Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie, przy ul. Strzeleckiej 8